

INTRODUCCIÓ AL DRET INTERNACIONAL PÚBLIC I AL DRET DE LA UNIÓ EUROPEA

Lliçons 5-7

ONU

OIT: estructura orgànica i acció
normativa

L'ORGANITZACIÓ DE LES NACIONS UNIDES

Antecedents: SdN i 2^aGM

Propòsits i principis de les Nacions Unides

- Rol de la Carta de les NNUU com a “quasi-constitució” mundial
- Art. 1 Carta: propòsits
 - Manteniment de la pau i la seguretat internacional
 - Foment de les relacions d'amistat entre les nacions
 - Cooperació internacional i promoció dels drets humans
- Art. 2 Carta + Declaració de principis [Res. 2625 (XXV)]:
 - igualtat sobirana;
 - bona fe;
 - solució pacífica de les controvèrsies;
 - prohibició de l'amenaça i l'ús de la força

Membres

- Originaris (art. 3)
- Admesos (art. 4)

Òrgans principals

- Assemblea General (Cap. IV)
 - Composició universal
 - Competències generals
 - Adopció de decisions
- Consell de Seguretat (Cap. V):
 - Composició
 - Competències (Cap. VI i VII)
 - Adopció de decisions
- Consell Econòmic i Social, ECOSOC (Cap. X)
- Tribunal internacional de Justícia
 - Composició
 - Competències contencioses i consultives

Òrgans subsidiaris

Organismes especialitzats

- Concepte
- Vinculació amb l'ONU
- Classificació
 - Cooperació social, cultural i humanitària: OIT, UNESCO, OMS
 - Cooperació econòmica i financera: BM, FMI, FAO
 - Cooperació en l'àmbit de les comunicacions: UPU, OACI, UIT, OMI

FUNCIONS DE LES NACIONS UNIDES: DRETS HUMANS I COOPERACIÓ SOCIAL

- Reconeixement, codificació i mecanismes de protecció
 - Drets humans: DUDH, Pactes internacionals, etc.
 - Cooperació pel Desenvolupament
- Promoció: paper dels actors no estatals
 - El “Global Compact” (1999) <https://unglobalcompact.org/>
 - Membres: empreses multinacionals
 - 10 principis
 - Àrees: medi ambient, lluita contra la corrupció
 - Els “Objectius de Desenvolupament Sostenible” (2015-2030): <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/sustainable-development-goals/>
 - Origen: dels decennis pels desenvolupament (1960-2000) als Objectius del Mil·lenni (ODM)
 - Objectius i metes
 - Objectiu 8: treball decent i creixement econòmic <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/economic-growth/>
 - Seguiment

L'ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL (OIT): IDEES GENERALS

Origen

Textos fundacionals

- **Constitució de l'OIT (1919): vincula pau i justícia social, incloent-hi les relacions de treball justes**
 - Esmenes: adoptades per la Conferència intl. del Treball i ratificades per 2/3 EM, incloent-hi 5/10 major importància industrial
 - Instrument d'esmena 1986 (no vigent): ampliació Consell d'Administració
 - Instrument d'esmena 1997 (vigent 2015): derogació convenis internacionals
- **Declaració de Filadèlfia -annexa al tractat constitutiu- (1944): torna a incidir en el vincle pau-justícia social i reconeix alguns dels principis fonamentals en el treball**
- **Declaració sobre els principis i drets fonamentals en el treball (1998 - 2022): identifica 5 drets fonamentals en el treball que tots els EM han de respectar**
 - Llibertat sindical i d'associació i reconeixement del dret a la negociació col·lectiva
 - Eliminació de totes les formes de treball forçós o obligatori
 - Abolició efectiva del treball infantil
 - Eliminació de la discriminació a la feina i l'ocupació
 - Entorn de feina segur i saludable
- **Declaració de l'OIT sobre la justícia social per a una globalització equitativa (2008 - 2022) i Declaració del Centenari de l'OIT pel futur del Treball (2019)**

Organisme especialitzat de les Nacions Unides

Composició: 187 EM

Seu: Ginebra

L'ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL (CONT.)

Objectius de l'OIT

- Aconseguir la plena ocupació i elevar el nivell de vida
- Ocupar els treballadors en feines en què puguin desenvolupar les seves habilitats i coneixements, tot oferint oportunitats de formació professional
- Salaris i condicions laborals dignes
- Cooperació entre treballadors i empleadors mitjançant la negociació col·lectiva
- Protegir la vida i la salut dels treballadors i estendre les mesures de seguretat social i d'assistència sanitària

Principis i drets fonamentals

- Llibertat d'expressió i associació; per tant, llibertat sindical i reconeixement efectiu del Dret a la negociació col·lectiva
- Eliminació del treball infantil i de totes les formes de treball forçós o obligatori
- Eliminació de la discriminació a la feina i l'ocupació
- Establiment d'un entorn de treball segur i saludable

Propòsit: promoció del “treball decent” (digne)

- **Comptar amb oportunitats d'un treball que produeixi un ingrés digne, amb seguretat al lloc de treball i protecció social per a les famílies, perspectives de desenvolupament personal i integració a la societat, llibertat per expressar les seves opinions, organització i participació en les decisions que afecten les seves vides i igualtat d'oportunitat i tracte per a dones i homes**
- ODS (2015). Objectiu n. 8: creixement econòmic inclusiu i sostenible, plena ocupació productiva i treball decent

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/economic-growth>

L'ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL (CONT.)

El Tripartisme

- Composició: 2 + 1 +1
- Elecció de les delegacions nacionals
- Conveni 144 sobre consultes tripartites

Estructura orgànica

- Conferència internacional del Treball
 - Composició i funcionament
 - Competències
- Consell d'Administració
 - Composició i funcionament
 - Competències
- Oficina internacional del Treball
 - Director General
 - Personal i funcions
- Tribunal Administratiu OIT
 - Composició
 - Funcions

Acció normativa

- Convenis
 - Característiques generals
 - Tipologia
 - Convenis fonamentals (11)
 - Convenis prioritaris (4)
 - Convenis sectorials
- Recomanacions
- Altres NIT

APLICACIÓ DE LES NORMES INTERNACIONALS DEL TREBALL

Característiques generals

- Objectiu: verificació del compliment de convenis, recomanacions i altres NIT
- Finalitat preventiva i promotora (no sancionadora)
- Caràcter institucionalitzat i integrat en l'Organització
- Caràcter evolutiu i dinàmic: revisions periòdiques i adaptació a noves necessitats

Procediments constitucionals

Mecanisme de control periòdic: sistema d'informes

- Característiques
 - Contingut de les Memòries
 - Convenis ratificats
 - Convenis no ratificats i recomanacions
 - Periodicitat
 - Memòries detallades: 12 mesos després de l'entrada en vigor o a sol·licitud dels òrgans de supervisió
 - Memòries simplificades: 3 anys (aplicació convenis fonamentals i prioritaris); 6 anys (selecció de la resta de convenis)
- Procediment
 - Comissió d'experts en l'aplicació de convenis i recomanacions (òrgan independent): observacions i sol·licituds no públiques
 - Comissió d'aplicació (òrgan tripartit): conclusions ("paràgrafs especials")
 - Tramesa a organitzacions nacionals de treballadors i empresaris

Reclamacions

- Legitimació
 - Activa: organitzacions sindicals i empresarials
 - Passiva: Estats
- Objecte: convenis ratificats
- Òrgan de control: Consell d'Administració
 - publicitat de reclamació i resposta
 - requeriment d'informació de seguiment

Queixes

- Legitimació activa i passiva: Estats (o C.A.)
- Objecte
 - Convenis ratificats
 - No submissió de conveni a autoritat nacional
- Procediment
 - Negociació directe
 - Comissió d'enquesta: opcions
 - Recomanació pública
 - Submissió al TIJ
 - Art. 33 Constitució: "mesures"

APLICACIÓ DE LES NORMES INTERNACIONALS DEL TREBALL

Procediments no constitucionals

Procediments en matèria de llibertat sindical

- Comitè de llibertat sindical (òrgan tripartit de 9 membres):
 - Queixes provinents d'organitzacions de treballadors o empresaris, en relació a qualsevol EM
 - Fa recomanacions que adreça al CA per seguiment
- Comissió de recerca i conciliació en matèria de llibertat sindical (9 membres independents)
 - Queixes provinents d'un EM, la CIT o el CA, en relació amb qualsevol EM (si la queixa fa referència a un conveni del que l'EM no és part, ha de consentir-hi).
 - Fa recomanacions; en fa seguiment
 - el CEACR (estats part) o
 - el DG (no part)

Procediments relatius a Declaracions específiques

- Declaració tripartida de principis sobre les empreses multinacionals i la política social
- Declaració relativa als principis i drets fonamentals a la feina i el seu seguiment
- Recomanacions sobre personal docent (1966 i 1997)

Altres mecanismes de supervisió

- Contactes directes entre DG i EM
- Estudis i enquestes o investigacions especials

OIT: ACTIVITAT NORMATIVA

Idees generals

- Objectius de l'activitat normativa: estàndard comú mínim universal en matèria de dret del treball
- Tipologia d'activitat normativa (art. 19 Const.)

Procediment únic

- **Iniciativa: Consell d'Administració**
 - Assistit per òrgans subsidiaris (ex. Comissió de Qüestions Jurídiques i NIT, etc.)
 - Identificació de matèria necessitada de regulació (CA) i inclusió a l'ordre del dia de la CIT
 - Elecció entre la forma de Conveni o Recomanació
 - Discrecionalitat, amb preferència pel Conveni (art. 19.1 Const.)
 - Enfocament integrat
- **Suport tècnic: Oficina intl. del Treball**
 - Informe sobre la legislació i la pràctica
 - Qüestionari sobre el possible instrument a adoptar
 - Revisió del projecte sorgit de la "primera discussió"
- **Decisió: Conferència internacional del Treball**
 - Doble discussió
 - Primera discussió: informe i projecte que se sotmet als EM
 - Segona discussió: votació
 - Majoria 2/3

Actuacions ulteriors

- Convenis
 - Submissió per ratificació
 - Informació periòdica
- Recomanacions (art. 19.6 Const.)

Revisió i actualització

- **Revisió (arts. 43-35 Reglament CIT)**
 - Convenis de revisió o Protocols (revisió parcial)
 - Doble discussió
- **Actualització**
 - Retirada
 - Recomanacions i convenis que no han entrat en vigor
 - Derogació
 - Convenis vigents, però obsolets
 - Decisió de la CIT a proposta del CA

CONVENIS DE L'OIT

Característiques

- Institucionalització
- Tripartisme
- Obertura: vocació d'universalitat
- Consentiment: forma solemne (firma i ratificació)
- Flexibilitat: prohibició de reserves

Tipologia

- Per temes (24 categories)
- Convenis o instruments fonamentals (coincideixen amb la Declaració de Drets fonamentals en el treball, 1998)
 - Sobre treball forçós: convenis n. 29 (1930), n. 105 (1957) i Protocol de 2014
 - Sobre llibertat sindical, dret de sindicació i negociació col·lectiva : convenis n. 87 (1948) i n. 98 (1949)
 - Sobre igualtat de remuneració i discriminació: convenis n. 100 (1951) i n. 111 (1958)
 - Sobre treball infantil: convenis n. 138 (1973) i n. 182 (1999)
 - Sobre seguretat i salut dels treballadors: convenis n. 155 (1981) i n. 187 (2006)
- Convenis prioritaris (rellevants pel bon funcionament de les NIT)
 - Sobre inspecció de treball: convenis 81 (1947), Protocol de 1995, i conveni n. 129 (1969)
 - Sobre consultes tripartides: conveni n. 144 (1976)
 - Sobre política d'ocupació: conveni 122 (1964)

Obligacions jurídiques dels EM respecte dels convenis

- Submissió a les autoritats nacionals
 - 1 any / 18 mesos
 - Informació al DG
 - Participació de les organitzacions de treballadors i empresaris
- Recepció en cas de ratificació + mesures d'aplicació
- Clàusules de flexibilitat: principis bàsics/normes complementàries; parts obligatòries i opcionals; excepcions temporals, etc.

Modificació i terminació

- Revisió (a partir de Conveni n. 27)
 - Nou tractat "revisat" i denúncia automàtica del precedent
 - Protocol complementari
- Derogació i retirada: CIT
- Denúncia (retirada individual)
 - Convenis 1-25: 5/10 anys des de l'entrada en vigor
 - Convenis post-26: cada 5/10 anys
 - Finestra: 1 any
 - Consultes tripartites
 - Comunicació DG
 - Efectes retirada OIT

RECOMANACIONS I ALTRES ACTES NORMATIUS

RECOMANACIONS DE L'OIT

Característiques

- Intersubjectivitat: d'OI a Estat
- No vinculants
- Normatives (procediment i contingut)

Classificació

- Recomanacions complementàries
- Recomanacions autònomes

Obligacions dels EM

- Submissió a les autoritats competents
- Informació sobre l'aplicació ("memòries" periòdiques)

Revisió i retirada

ALTRES ACTES NORMATIUS

Declaracions dels òrgans principals tripartits

- Declaracions de la Conferència (5): Filadèlfia (1944); Apartheid (1964-1994); Principis i drets fonamentals (1998); Justícia social per a una globalització equitativa (2008); i Centenari (2019)
- Declaració del Consell d'Administració (1): Principis sobre les empreses multinacionals i la política social (1977)

Resolucions i Conclusions de la Conferència internacional del Treball

- Tipologia: resolucions executives (àmbit intern OIT) i programàtiques o normatives (adreçades als EM)